

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИКО-ФАРМАЦЕВТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

ЦЕНТРАЛЬНА МЕТОДИЧНА РАДА

МАТЕРІАЛИ

**НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
ЦЕНТРАЛЬНОЇ МЕТОДИЧНОЇ РАДИ ЗДМФУ**

ІННОВАЦІЙНІ ОСВІТНІ ІНСТРУМЕНТИ В ПІДГОТОВЦІ КЛІНІЦИСТА

25 квітня 2024 року, м. Запоріжжя

Запоріжжя, 2024

ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ЕФЕКТИВНОГО ВПРОВАДЖЕННЯ ІННОВАЦІЙНИХ МЕТОДІВ НАВЧАННЯ В ОСВІТНІЙ ПРОЦЕС.....	89
Подсевахіна С.Л., Паламарчук О.І., Чабанна О.С., Мирний Д.П.	
ПЕРЕВАГИ ТА НЕДОЛІКИ ОНЛАЙН ФОРМ ОСВІТИ ТА ПРАКТИЧНІ КРОКИ ЩОДО ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ.....	91
Подсевахіна С.Л., Мочоний В.О., Доценко М.Я., Шехунова І.О.	
МАЙНДМЕПІНГ НА ЗАНЯТТЯХ З МЕДИЧНОЇ БІОЛОГІЇ ТА ПРИ ПІДГОТОВЦІ ДО ІСПИТУ КРОК.....	93
Приходько О.Б., Гавриленко К.В., Ємець Т.І., Попович А.П., Малєєва Г.Ю., Шеметенко О.О.	
ВИКОРИСТАННЯ ПРОГРАМИ «PHARMACY SIMULATOR» НА КАФЕДРІ УПРАВЛІННЯ ТА ЕКОНОМІКИ ФАРМАЦІЇ.....	93
Ткаченко Н.О., Демченко В.О., Литвиненко О.В., Червоненко Н.М., Зарічна Т.П., Демченко В.О.	
МОВНИЙ СТАНДАРТ СУЧАСНОГО ФАХІВЦЯ МЕДИКО-ФАРМАЦЕВТИЧНОЇ ГАЛУЗІ.....	94
Турган О.Д.	
ВПРОВАДЖЕННЯ СИМУЛЯЦІЙНИХ МЕТОДІВ ВИКЛАДАННЯ НА КАФЕДРІ ДИТЯЧИХ ІНФЕКЦІЙНИХ ХВОРОБ.....	97
Усачова О.В., Сіліна Є.А, Воробйова Н.В., Білих В.М.	
ІННОВАЦІЙНИЙ ПОТЕНЦІАЛ ФІЛОСОФІЇ МЕДИЦИНИ В ФОРМУВАННІ КЛІНІЧНОГО МИСЛЕННЯ МАЙБУТНЬОГО ЛІКАРЯ.....	98
Утюж І.Г., Спиця Н.В.	
ДОСВІД ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ НА КАФЕДРІ ФТИЗИАТРІЇ І ПУЛЬМОНОЛОГІЇ НА ДОДИПЛОМНОМУ ТА ПІСЛЯДИПЛОМНОМУ ЕТАПАХ НАВЧАННЯ.....	100
Ясінський Р.М., Растворов О.А., Шальмін О.С.	

ВПРОВАДЖЕННЯ СИМУЛЯЦІЙНИХ МЕТОДІВ ВИКЛАДАННЯ НА КАФЕДРІ ДИТЯЧИХ ІНФЕКЦІЙНИХ ХВОРОБ

Усачова О.В., зав. каф. дитячих інфекційних хвороб;
Сіліна Є.А., асистент каф. дитячих інфекційних хвороб;
Воробйова Н.В., асистент каф. дитячих інфекційних хвороб;
Білих В.М., асистент каф. дитячих інфекційних хвороб

Ключові слова: дитячі інфекційні хвороби, симуляційне навчання.

Всуп. Кінцевою метою викладача ВНЗ є навчання та підготовка до самостійної роботи висококваліфікованого спеціаліста. Практичні навички, яким навчаються студенти на кафедрі дитячих інфекційних хвороб, необхідно закріпити не тільки теоретично, але й практичними вміннями. При вивченні дитячих інфекційних хвороб враховуючи небезпечність для життя і здоров'я студентів самих інфекцій самостійне виконання практичних навичок з метою засвоєння теоретичного матеріалу можливе лише при використанні елементів симуляційної медицини. У сфері освіти симуляційні технології докорінно перетворюють процес опанування інформацією, що дозволяє представити її в якісно іншій формі, створюючи ефект занурення в навчальне середовище [1]. Застосування методів активного навчання, зокрема, симуляційної рольової гри, дозволяє студентам-медикам, залишаючись в позиції учнів, виконувати професійні дії і вчинки. Форма організації такої діяльності практично відтворює форми реальної професійної діяльності. І, звичайно, очевидно, що за період навчання на клінічних кафедрах неможливо зустріти весь, обов'язковий для вивчення студентами, перелік нозологій. Саме для цього існують симуляційні технології, що використовують ігрові методи навчання [2, 3].

Симуляційний тренінг дозволяє отримувати клінічний досвід у віртуальному середовищі без ризику для пацієнта; об'єктивно оцінити досягнутий рівень майстерності; забезпечити необмежене число повторів при відпрацюванні навички; тренуватися у зручний час, незалежно від роботи клініки; відпрацьовувати дії при рідкісних і загрозливих для життя патологіях; знизити стрес при перших самостійних маніпуляціях; навчитися працювати в команді; провести самоаналіз своїх психологічних якостей і професійних вмінь; отримати об'єктивну оцінку власного ступеня підготовленості у різних сферах медичних знань і вмінь. Не менш важливим є розвиток так званих нетехнічних навичок — здатності приймати рішення, лідерських та організаторських якостей, навичок командного спілкування і підтримки та ін. [4,5].

Основна частина. Викладачі проводячи практичні заняття зі студентами на 6 курсі прагнуть якомога ближче наблизити майбутнього лікаря до реальної ситуації. Це є важливим як при першому контакті з хворою дитиною та її батьками або опікунами, так і при вирішенні питання щодо обстеження та складання плану лікування і проведення заходів у осередку інфекції серед контактних, а в подальшому реабілітації та профілактики захворювання.

На кожному занятті студенти 6 курсу разом з викладачами проводять розбір та аналіз тематичних випадків, що відображені у віртуальній історії хвороби пацієнта. При цьому після ознайомлення із ситуацією ролі пацієнта, його батьків чи опікунів, лікаря первинної практики та інфекційного стаціонару виконують студенти. Викладач в цій ситуації відіграє роль консультанта та організатора цього процесу, де у ході аналізу розбираються питання об'єктивного статусу хворого, як на момент первинного огляду, обґрунтування та постановки попереднього діагнозу і визначення наявності ускладнень, так і визначення необхідних додаткових методів обстеження. При отриманні усіх результатів лабораторних досліджень, які містяться у віртуальній історії хвороби, студент обґрунтовує заключний діагноз та формує план лікувальної тактики. Також оцінюються показання до виписки хворого із стаціонару з відпрацюванням рекомендацій щодо строків диспансерного нагляду, лікування та реабілітації на після госпітальному етапі.

В залежності від нозологічної форми захворювання викладачем приділяється увага розробці профілактичних заходів як по відношенню до хворої дитини, так і до оточуючих його рідних або дітей

у колективі, який відвідує ця дитина. Важливим також є одержання від студентів вичерпних відповідей на деонтологічні і морально-етичні питання.

Завдяки постійному повторенню цих ситуацій на кожному занятті студентами накопичується унікальний клінічний досвід без ризику нанесення шкоди пацієнту. Така діяльність формує здатність швидкого прийняття рішень і бездоганного виконання ряду маніпуляцій або втручань, особливо при невідкладних станах. Крім того, таким шляхом вдається уточнити світогляд кожного випускника і, при необхідності, внести корективи в хід його міркувань. Студенти 6 курсу через участь у стимуляційній віртуальній ситуації набувають досвід як спілкування з хворою дитиною, так і її батьками та медперсоналом.

Симуляційна гра дає можливість моделювати різноманітні сценарії шляхом розміщення студентів в реалістичних ситуаціях з наданням негайного зворотного зв'язку на прийняті ними рішення та дії, покращує набуття необхідних навичок. Такі програми моделювання ситуацій не тільки сприяють поліпшенню особистих професійних навичок і їхньої оцінки, але, так само, дають можливість навчитися злагодженої роботи в команді і дозволяють оцінити готовність фахівців для виконання своїх професійних обов'язків. При цьому, викладач протягом гри має можливість оцінити студента не за відповіддю на запитання, а щодо дії кожного, що досить виразно імітують реальну ситуацію.

Висновки. Використання сучасних методів викладання, таких як стимуляційний віртуальний тренінг, при проведенні практичних заняттях зі студентами 6 курсу на кафедрі дитячих інфекційних хвороб дає можливість незалежно від наявності в клініці відповідних пацієнтів змоделювати складний або рідкісний випадок для відпрацювання вмінь та навичок згідно ситуації. Особливо це актуально для відпрацювання навичок при рідкісних або критичних випадках.

Література

1. Kyaw, B. M., Saxena, N., Posadzki, P., Vseteckova, J., Nikolaou, C. K., George, P. P., Divakar, U., Masiello, I., Kononowicz, A. A., Zary, N., & Tudor Car, L. (2019). Virtual Reality for Health Professions Education: Systematic Review and Meta-Analysis by the Digital Health Education Collaboration. *Journal of medical Internet research*, 21(1), e12959. <https://doi.org/10.2196/12959>
2. Tene, T., Vique López, D. F., Valverde Aguirre, P. E., Orna Puente, L. M., & Vacacela Gomez, C. (2024). Virtual reality and augmented reality in medical education: an umbrella review. *Frontiers in digital health*, 6, 1365345. <https://doi.org/10.3389/fdgh.2024.1365345>
3. Barteit, S., Lanfermann, L., Bärnighausen, T., Neuhan, F., & Beiersmann, C. (2021). Augmented, Mixed, and Virtual Reality-Based Head-Mounted Devices for Medical Education: Systematic Review. *JMIR serious games*, 9(3), e29080. <https://doi.org/10.2196/29080>
4. Weile, J., Nebsbjerg, M. A., Ovesen, S. H., Paltved, C., & Ingeman, M. L. (2021). Simulation-based team training in time-critical clinical presentations in emergency medicine and critical care: a review of the literature. *Advances in simulation (London, England)*, 6(1), 3. <https://doi.org/10.1186/s41077-021-00154-4>
5. Nadir, N. A., Kim, J., Cassara, M., Hrды, M., Zaveri, P., Wong, A. H., Ray, J., Strother, C., & Falk, M. (2021). Simulation-based emergency medicine education in the era of physical distancing. *AEM education and training*, 5(3), e10586. <https://doi.org/10.1002/aet2.10586>

ІННОВАЦІЙНИЙ ПОТЕНЦІАЛ ФІЛОСОФІЇ МЕДИЦИНИ В ФОРМУВАННІ КЛІНІЧНОГО МИСЛЕННЯ МАЙБУТНЬОГО ЛІКАРЯ

Утюж І.Г д. філос. н., проф., завідувач кафедри суспільних дисциплін

Спиця Н.В. К. філос. н, доц., доцент кафедри суспільних дисциплін

Інноваційний потенціал філософії медицини в формуванні клінічного мислення майбутнього лікаря є невід'ємною складовою сучасної медичної освіти. Філософія медицини надає лікарям фундаментальне розуміння гуманістичних, етичних та соціокультурних аспектів медичної практики, що є критичним для комплексного підходу до пацієнта.

Філософія медицини наголошує на цінності людського життя, достоїнства та індивідуальності кожного пацієнта. Це сприяє формуванню в майбутніх лікарях емпатії, співчуття та розуміння